

Projekt

z dnia 2 lipca 2021 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR XXIX/211/2021
RADY GMINY PŁUŻNICA**

z dnia 8 lipca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Płużnica - „Nowe szanse - wracamy na rynek pracy” na lata 2021 – 2023

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 poz.713 z późn. zm.) i art.110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 poz.1876 z późn.zm.) uchwala się , co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Płużnica „Nowe szanse - wracamy na rynek pracy” na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Płużnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr XXIX/211/2021
Rady Gminy Płużnica
z dnia 8 lipca 2021 r.

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ DLA GMINY PŁUŻNICA
NA LATA 2021-2023
„NOWE SZANSE – WRACAMY NA RYNEK PRACY”**

Spis treści

1. Definicja Programu Aktywności Lokalnej	str.3
2. Wprowadzenie	str.4
3. Opis sytuacji problemowej	str.6
4. Główne założenia Programu Aktywności Lokalnej	str.11
5. Cele Programu Aktywności Lokalnej oraz kierunki działań	str.12
6. Odbiory programu	str.13
7. Sposób i metody pracy wykorzystywane do realizacji Programu	str.13
8. Przewidywane rezultaty	str.14
9. Realizatorzy	str.14
10. Źródła finansowania Programu	str.14
11. Sposoby monitorowania i ewaluacji projektu	str.15

I. Definicja Programu Aktywności Lokalnej

Program Aktywności Lokalnej (w skrócie: PAL lub Program) to zaplanowane działania i przedsięwzięcia na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowanych na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym. PAL zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne. Przedsięwzięcia w tym zakresie ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności. Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających na pewnej przestrzeni: dzielnicy, osiedlu, ulicy. Może to też być np. środowisko grupy zawodowej czy grupy społecznej. Głównym celem Programu Aktywności Lokalnej jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu – wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem. Celem Programu jest także kształtowanie więzi społecznych na danym terenie oraz kapitału społecznego. Program Aktywności Lokalnej wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie i określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian. Budowa zintegrowanego społeczeństwa pozwoli, aby każda osoba bądź rodzina mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach mogła uzyskać pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. PAL pozwala na realizację zadań, jakie nakłada na ośrodki pomocy społecznej ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Jej art. 3 pkt 2 stanowi, iż zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1 (przewyciężenie trudnych sytuacji życiowych), przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Podstawę prawną programu stanowi art. 110 ust. 10 ww. ustawy zgodnie z którym rada gminy lub rada powiatu, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

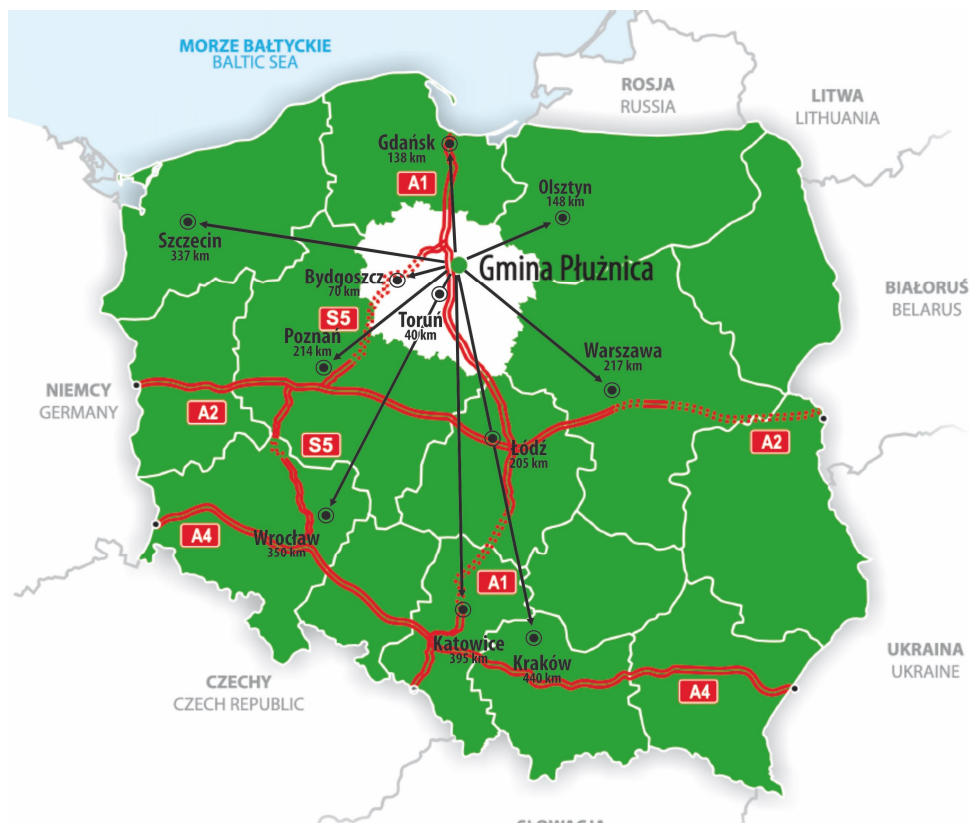
II. Wprowadzenie

Gmina Płużnica jest położona na ziemi Chełmińskiej, w województwie Kujawsko-Pomorskim. Ma dogodnie usytuowanie ze względu na bliskość miast: Toruń, Bydgoszcz, Chełmno i Grudziądz. Gmina liczy ok. 5.000 mieszkańców, obejmuje 12 tys. ha powierzchni.

Na terenie gminy funkcjonują wyspecjalizowane gospodarstwa rolne wytwarzające produkty rolne wysokiej jakości. W związku z tym, istnieją duże możliwości w zakresie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, przechowalnictwa i produkcji ekologicznej.

Lokalne firmy, organizacje pozarządowe oraz władze samorządowe są otwarte na kontakty i wspólne przedsięwzięcia z partnerami z kraju i zagranicy.

Zgodnie z informacjami z ewidencji ludności Gminę Płużnica zamieszkuje na dzień 31.12.2020 r. 4809 mieszkańców, w tym 2379 stanowiły kobiety.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Płużnica - "Nowe Szanse - wracamy na rynek pracy" na lata 2020-2023 zwany dalej „Programem” wskazuje na najważniejsze problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnej i określonych grup społecznych mających problemy z dostosowaniem się do warunków rynku pracy.

Określa zakres działania w obszarze wzmocnienia społeczności lokalnych i grup społecznych, odpowiada na potrzebę wzmocnienia i integracji lokalnych wspólnot oraz sprzyja procesowi budowania aktywnych

społeczności, których podstawowym ogniwem są zaangażowani i aktywni mieszkańcy. Budowanie związków pomiędzy mieszkańcami społeczności, budowanie więzi zaufania, współpracy i zaangażowania w lokalne sprawy, to elementy tworzenia kapitału społecznego, który jest równie istotnym czynnikiem rozwoju społeczności lokalnych, jak kapitał finansowy.

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest dla osób w ramach konkretnego środowiska aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym. Głównym celem Programu jest praca z wybranymi grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu, zagrożonymi wykluczeniem społecznym lub sytuacjami które temu zjawisku sprzyjają.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Płużnica jest kontynuacją wcześniejszego Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Płużnica na lata 2017-2020 „Nowy Start – Wracamy na rynek pracy” oraz etapem realizacji szerszego programu, a mianowicie „Strategii Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020”. Jest niezbędnym dokumentem do aplikowania o środki unijne w ramach EFS, projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2027, które zamierza realizować Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płużnicy w latach 2019-2021 realizuje projekt w ramach Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, Oś priorytetowa IX Solidarne Społeczeństwo, Działanie 9.2 Włączanie społeczne, Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączanie społeczne. Projekt pod nazwą: „Nowe Szanse – Wracamy na rynek pracy I”, skierowany do 60 mieszkańców Gminy Płużnica zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności potrzebują aktywizacji społecznej, w tym osoby bezrobotne. Celem projektu jest integracja społeczna i aktywizacja zawodowa w oparciu o PAL z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej i działań środowiskowych. W projekcie realizowane były: usługi wspierające animację lokalną, warsztaty kompetencji i umiejętności społecznych, praca socjalna, szkolenia zawodowe, usługi doradcy zawodowego/psychologa a także staże w spółdzielni socjalnej lub innych podmiotach.

W latach 2021-2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej będzie kontynuował realizację projektu aktywizacyjnego opartego na powyższych instrumentach aktywnej integracji pn.: „Nowe Szanse – wracamy na rynek pracy II”, w ramach Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, Oś priorytetowa IX Solidarne Społeczeństwo, Działanie 9.2 Włączanie społeczne, Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączanie społeczne. Projekt będzie skierowany również dla 60 mieszkańców Gminy Płużnica, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., realizowany będzie przez Ośrodek Pomocy Społecznej projekt pn: „Rozwój aktywności lokalnej – wsparcie społeczno zawodowe”, w ramach Programu operacyjnego Kapitał Ludzki, Oś priorytetowa IX Solidarne Społeczeństwo, Działanie 9.2 Włączanie społeczne, Poddziałanie 9.2.1 Aktywne włączanie społeczne. Projekt będzie skierowany dla 13 uczestników, zagrożonych wykluczeniem społecznym, ubóstwem, wymagające aktywizacji społecznej w tym osoby bezrobotne, oddalone od rynku pracy z terenów rewitalizowanych w tym: Orłowa, Mgowa i Wiewiórek.

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i integracja społeczna uczestników, mieszkańców Gminy Płużnica, zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w oparciu o kontrakt socjalny z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej i działania środowiskowe. Dla uczestników zaplanowano zindywidualizowane i kompleksowe działania umożliwiające aktywne włączenie społeczne a także powrót na rynek pracy. W projekcie wykorzystano instrumenty aktywnej integracji tj: usługi wspierające animację lokalną, treningi kompetencji i umiejętności społecznych, prace socjalną, szkolenia zawodowe, usługi doradcy zawodowego/edukacyjnego a także staże we spółdzielni socjalnej bądź innym podmiocie.

III Opis sytuacji problemowej

Według danych OPS w Płużnicy zawartych w sprawozdaniu MPiPS -03 za 2019 rok 334 osoby (216 rodzin) korzystało z pomocy społecznej. Według danych z MPiPS na 2020 rok liczba osób korzystających zmniejszyła się i wynosi obecnie 309 osób (209 rodzin).

Liczba osób w rodzinach korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa (w podziale na wszystkie sołectwa):

L/p	Nazwa sołectwa	Liczba osób w rodzinach
1.	Bartoszewice	6
2.	Bielawy	1
3.	Bągart	24
4.	Czaple	3
5.	Działowo	5
6.	Dąbrówka	2
7.	Goryń	13
8.	Józefkowo	8
9.	Kotnowo	9
10.	Mgowo	27
11.	Orłowo	15
12.	Ostrowo	9
13.	Pólko	4
14.	Płużnica	19
15.	Płachawy	3
16.	Wiewiórki	21
17.	Uciąż	11
18.	Wieldządz	21

W obrębie rodzin dominujących w korzystaniu ze wsparcia socjalnego są oprócz dotkniętych ubóstwem (rok 2020 - 99 rodzin), także osoby bezrobotne (93 osoby), oraz 46 rodzin uzyskało pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Sytuacja bezrobotnych w Powiecie Wąbrzeskim wskazuje wg danych Powiatowego Urzędu Pracy na dzień 31 grudnia 2020 to **1776** osoby bezrobotne, w tym 1078 kobiet. Według danych zawartych w analizie PUP w Wąbrzeźnie - Lokalny Rynek Pracy na koniec stycznia 2021, stopa bezrobocia wyniosła 13,6%.

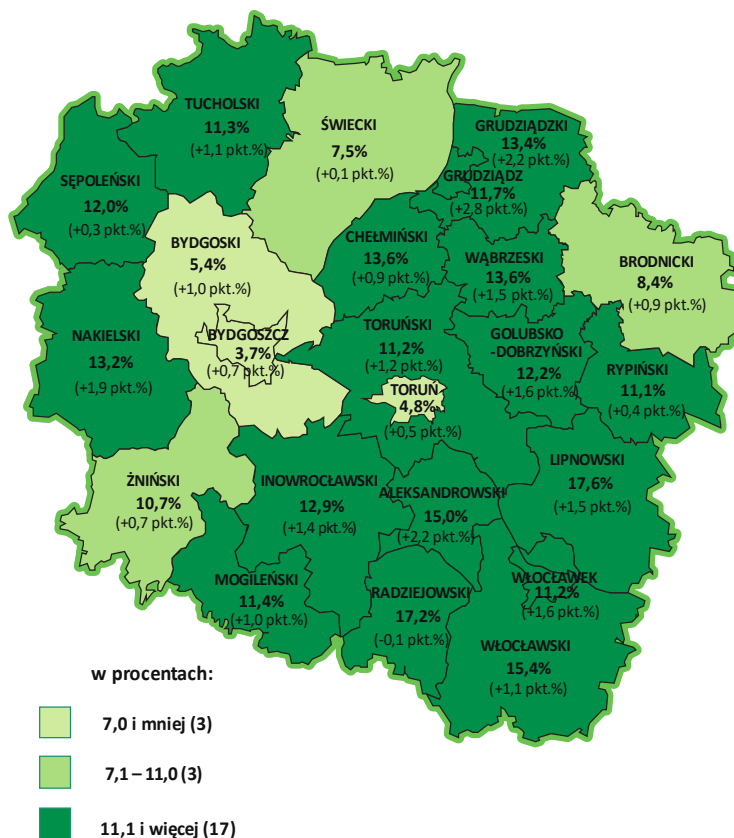
W Gminie Płużnica n dzień 30.12.2020 było **234** bezrobotnych (137K). W grupie 234 bezrobotnych jedynie 35 osób objętych było zasiłkiem dla bezrobotnych. Bez kwalifikacji zawodowych było 103 osoby (51K), a bez doświadczenia zawodowego 50 osób (28K). Osoby długotrwale bezrobotne to grupa 156 osób (87K).

Istotną barierą dla wielu bezrobotnych jest nadal niskie wykształcenie wśród bezrobotnych Gminy Płużnica wykształceniem na poziomie gimnazjalnym i poniżej (94 osoby).

Wskaźniki te dowodzą istotnej potrzeby oddziaływania na tę grupę osób Programem Aktywności Lokalnej.

STOPA BEZROBOCIA

WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
STAN W KOŃCU STYCZNIA 2021 ROKU

Polska: 6,5% (+1,0 pkt.%)

Województwo

Kujawsko-Pomorskie: 9,3% (+1,0 pkt.%)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU STYCZNIA 2020 ROKU)

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Płużnica istnieją również bariery społeczne i mentalne, w tym związane ze zjawiskiem syndromu wyuczonej biedy, bezradności i wykluczenia z rynku pracy szczególnie wśród mieszkańców dawnych **osiedli PGR w Gminie Płużnica**, w których obecnie zamieszkuje 30,02% populacji mieszkańców Gminy (Dane z Ewidencji Ludności UG w Płużnicy) Należą do nich dawne osiedla w Mgowie, Orłowie, Działowie, Bartoszewicach, Dąbrówce i Goryniu. W osiedlach tych odtwarza się już nowe pokolenie dotknięte syndromem ubóstwa popegeerowskiego i stanowi to poważny problem społeczny i duże obciążenie oraz wyzwanie dla instytucji pomocy w Gminie.

Lokalne oraz regionalne przedsiębiorstwa zgłaszają zapotrzebowanie na pracowników, ale stawiane warunki zawodowe i wyższe wymagania dyspozycji pracowniczych często dyskwalifikują osoby z tych środowisk. Podjęty program daje szansę grupie zagrożonej na zmianę tej sytuacji i poprawę możliwości powrotu na rynek oraz trwałego na nim funkcjonowania.

Istnieje szansa ścisłego powiązania PAL z projektem „Budowa Płużnickiego Parku Inwestycyjnego”, w ramach którego powstaną w pełni uzbrojone tereny inwestycyjne. Docelowo efektem powstałego parku będzie utworzenie kilkudziesięciu nowych miejsc pracy. W celu podjęcia pracy przez obecne osoby bezrobotne, niezbędne będzie zapewnienie odpowiedniej przygotowania do wejścia na rynek pracy.

Wśród innych istotnych przyczyn mogących wpływać na sytuację mieszkańców Gminy Płużnica na rynku pracy są między innymi: np. wielodzietności, problemy opiekuńczo-wychowawcze, czy zjawisko przemocy w rodzinie.

Ogółem w Gminie Płużnica jest **100 rodzin** wielodzietnych (3 dzieci i więcej), w tym 69 rodziny mają po 3 dzieci, 17 rodzin po 4 dzieci, 9 rodzin po 5 dzieci, 3 rodziny po 6 dzieci i 2 rodziny po 7 dzieci.

Rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w 2020 było - 37 rodzin.

Liczba matek samotnie wychowujących dzieci i korzystających ze świadczeń rodzinnych (dodatek z tytułu samotnego macierzyństwa) –ogółem w 2020 było 13.

Problemy opiekuńczo- wychowawcze

Formą wsparcia dla rodziny borykającej się z problemami opiekuńczo- wychowawczymi jest asystentura rodzinna. Polega ona na zindywidualizowanej pracy w rodzinie i dla rodziny, której celem jest przezwyciężenie trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. W tym celu przydziela się rodzinom asystenta rodziny, którego zatrudnia kierownik ośrodka pomocy społecznej.

Asystent rodziny zajmuje się m.in. udzielaniem wsparcia psychologiczno– emocjonalnego rodzinie, motywuje i aktywizuje rodzinę, doradza jej, diagnozuje jej problemy, pomaga w ich rozwiązaniu, prowadzi do usamodzielnienia rodzin, monitoruje ich dalsze postępowanie i efekty oddziaływania społecznego.

Na terenie Gminy Płużnica zatrudniony jest obecnie 1 asystent rodziny, w ramach środków własnych. Zatrudnienie osoby pełniącej funkcję asystenta rodziny jest ustawowo obligatoryjne dla Gmin. W latach 2019 – 2020 z asystentem rodziny współpracowało 28 rodzin.

1. Rok 2020 liczba rodzin objętych asystenturą: 13 rodzin w tym 38 dzieci
2. Rok 2019 liczba rodzin objętych asystenturą: 15 rodzin w tym 40 dzieci.

Na terenie Gminy Płużnica funkcjonują również Świetlice Wsparcia Dziennego w czterech miejscowościach: Orłowie, Płużnicy, Nowej Wsi Królewskiej oraz Płachawach.

Celem Placówek jest objęcie dziecka opieką i wychowaniem, wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w szczególności:

1. zapewnienie opieki i wychowania
2. pomoc w nauce
3. organizacja czasu wolnego, zabawy, rozwój zainteresowań
4. wzmacnianiu ról i funkcji rodziny.

Wiele rodzin nadal wykazuje potrzebę zintegrowanej pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczych i wychowawczych, a także właściwego kształtowania relacji w odniesieniu do rynku pracy.

Przemoc

Zjawisko przemocy w rodzinie mierzone tylko wskaźnikiem liczby procedur „Niebieskie Karty”. W Gminie Płużnica w latach 2018–2020 łącznie wszczęto 37 niebieskich kart.

1. Rok 2018 – 9 procedur niebieskiej karty;
2. Rok 2019 – 11 procedur niebieskiej karty;
3. Rok 2020 – 17 procedur niebieskiej karty.

Zauważalna jest tendencja wzrostowa na płaszczyźnie problematyki przemocy na terenie Gminy Płużnica.

W środowisku dawnych osiedli Pgr jak również w innych obszarach niezbędne jest prowadzenie właściwych kampanii społecznych i informacyjnych przeciwdziałających przemocy i różnorodnym zagrożeniom cywilizacyjnym oraz realizacja zadań gminy wynikających z prowadzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Problemy osób starszych

W ostatnich kilkudziesięciu latach możemy zaobserwować intensywność procesu starzenia się społeczeństwa. Jest to cecha charakterystyczna dla krajów wyżej rozwiniętych, co – przy jednoczesnym spadku przyrostu naturalnego – sprawia, że odsetek ludzi starszych w społeczeństwie szybko rośnie. Dzieje się tak w skutek wydłużania się trwania ludzkiego życia, postępu cywilizacyjnego i poprawy jakości życia. Społeczne skutki procesu starzenia się to nie tylko problem rosnących kosztów zabezpieczenia społecznego, lecz również opieki zdrowotnej oraz tzw. opieki długoterminowej (pielęgnacja). Na poziomie indywidualnym dla seniorów ważne jest zagospodarowanie czasu, wykorzystanie ich doświadczenia zawodowego i życiowego, ich chęci bycia użytecznym, możliwość podniesienia poziomu życia dzięki dodatkowym, nawet niewielkim, dochodom.

Kryterium ONZ określa jako starą, populację, w której udział ludności w wieku 65 lat i więcej przekracza 7%. Odsetek powyżej 10% oznacza fazę zaawansowanej starości.

Dane GUS pokazują, że na terenie Gminy Płużnica na stałym rosnącym poziomie utrzymuje się odsetek osób w wieku 65 lat i więcej - grupa ta w roku 2020 liczyła 1334 osoby, a w roku 2019 –1269 osoby. Jest to poziom przekraczający 20 % ogółu mieszkańców i dla tej grupy niezbędne są różnorodne formy aktywności z uwagi na fakt powiększania się tej grupy społecznej i jej istotnego udziału w życiu społecznym, posiadanych przez nią zasobów możliwości ale także oczekiwań aktywizacji, wsparcia i rozwiązywania problemów środowiskowych.

Na terenie Gminy Płużnica funkcjonują kilka organizacji, które działają na rzecz osób starszych, aby utrzymać aktywizację seniorów na wysokim poziomie niezbędna będzie realizacja PAL w tym zakresie. PAL zajmowałby się zagospodarowaniem czasu wolnego seniorów, rozwijaniem ich zainteresowań kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych, a także działań w kierunku możliwego przedłużania zainteresowań zawodowych.

W życiu społecznym niewątpliwym atutem będzie przeszkolenie oraz działania animatorów społeczności lokalnej między innymi pracujących z osobami starszymi.

W Gminie Płużnica na dzień 31 grudnia 2020 funkcjonuje 8 klubów seniora, w następujących miejscowościach: Płużnica, Orłowo, Nowa Wieś Królewska, Uciąż, Błędowo, Mgowo, Wiewiórki, Wielządz.

Na terenie Gminy Płużnica realizowana jest kontynuacja projektu skierowanego do osób starszych: „Kluby seniora w Gminie Płużnica – bis”, w ramach Program operacyjnego: Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa: 09 - Solidarne społeczeństwo, Działanie: 09.03 - Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie: 09.03.02 - Rozwój usług społecznych.

Celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych i społecznych świadczonych w Gminie Płużnica woj. kujawsko – pomorskie dla 144 osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w okresie 1.01.2021 - 31.12.2022 przez funkcjonowanie klubów seniora, prowadzenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania - 48 osób, szkolenie osób, które będą świadczyć opiekę w tej formie - 4 osoby i działania adresowane do opiekunów faktycznych - 144 osoby.

Infrastruktura społeczna

Mieszkańcy Gminy Płużnica w zakresie korzystania z obiektów publicznej infrastruktury społecznej mają dostęp do:

światlic wiejskich – 18 obiektów,

bibliotek – 2 obiekty,

obiektów pełniących funkcje sportowe - boiska 12, rekreacyjno – wypoczynkowe:

Fitness-siłownie zewnętrzne: 18, Place zabaw – 18 obiektów, sale sportowe - 2 obiekty

Brakuje niestety na terenie Gminy ośrodka kultury. Nie ma też innych komercyjnych obiektów pełniących funkcje kulturalne.

Aktywność społeczna

Pomimo licznych organizacji społecznych występują jednakże liczne obszary wymagające aktywizacji, wzmocnienia i nowych rozwiązań w zakresie animacji społecznej a szczególnie działań prospołecznych w obrębie miejscowości zdegradowanych i wymagających rewitalizacji. Należą do nich obszary wskazane do rewitalizacji (Wiewiórki, Mgowo, Orłowo) ale także dawne obszary popegeerowskie. Aktywność społeczna wymaga poszerzenia w obszarze pomocy społecznej, działań na rzecz rodzin niepełnych i problemowych, dotkniętych dysfunkcjami społecznymi, nieaktywnych na rynku pracy, jak również w zakresie rodzin wsparcia oraz wolontariatu obejmującego problemy działań na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, problemów ekologii, działań edukacyjnych oraz promujących rozwój kapitału społecznego i przedsiębiorczości społecznej oraz kontynuacji aktywizacji na rzecz rozwoju różnorodnych form przedsiębiorczości i zaradności gospodarczej rozwijanych na bazie kapitału społecznego i społecznego wsparcia.

IV Główne założenia Programu Aktywności Lokalnej

Program jest odpowiedzią na potrzebę integracji wspólnot, środowisk lokalnych zamieszkujących obszar rewitalizacji Gminy Płużnica. Działania podejmowane w ramach PAL na rzecz mieszkańców tego obszaru realizowane będą przy zaangażowaniu i współpracy mieszkańców, organizacji pozarządowych i prywatnych przedsiębiorców. Służyć mają rozwojowi środowiska lokalnego, wzmocnieniu podmiotowości mieszkańców, wspólnoty, zmiany postrzegania społecznego. Priorytetem prowadzonych działań będzie: inicjowanie środowiska lokalnego, wspieranie i reintegracja rodziny, budowa partnerstw opartych na zaufaniu i solidarności, podniesienie poziomu funkcjonowania społecznego rodzin uczestników jak i ich otoczenia. Na wybranym obszarze, zidentyfikowano znaczącą koncentrację problemów społecznych, m.in. bezrobocie, ubóstwo, trudną sytuację rodzin wynikającą z długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradność w sprawach wychowawczych, przemoc, niski poziom aktywizacji zawodowej, niezaradność życiową, uzależnienia. Problemy te są zróżnicowane pod kątem cech i kryteriów społecznych różnych grup mieszkańców i wymagają działań, które przyczynią się do ich rozwiązania i zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego oraz podniesienia poziomu aktywności mieszkańców.

Nawarstwienie tych problemów powoduje zaburzone funkcjonowanie uczestników projektu w środowisku lokalnym, zwiększające się bariery społeczne, brak motywacji do działania i zaufania we własne siły, niską samoocenę. Istotną kwestią jest też niewystarczający poziom kapitału społecznego, co przekłada się na małą integrację mieszkańców i niewystarczający poziom więzi społecznych. Niejednokrotnie trudna sytuacja osobista, liczne problemy przekładają się na brak zaangażowania w lokalne życie społeczne. Realizacja PAL pomoże w nawiązaniu partnerskich relacji, pobudzi społeczność do podejmowania wysiłku na rzecz samych siebie. Działania prowadzone w ramach PAL prowadzić będą do aktywizowania społeczności lokalnej, tworzenia poczucia przynależności do danego miejsca i społeczności, a w konsekwencji doprowadzą do przywrócenia zdolności do podjęcia zatrudnienia i powrotu na rynek pracy m.in. dzięki zastosowaniu usług o charakterze zawodowym. Zakłada się, że wszelkie działania podjęte w ramach PAL będą się wzajemnie

przenikać i uzupełniać, co wpłynie na poprawę funkcjonowania uczestników w środowisku przez włączenie ich do działań na rzecz lokalnego społeczeństwa oraz na zwiększenie poczucia odpowiedzialności za samych siebie i całej społeczności lokalnej.

V Cele Programu Aktywności Lokalnej oraz kierunki działań

Cel główny: Głównym celem „Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Płużnica na lata 2021-2023 – Nowe Szanse wracamy na rynek pracy” jest zwiększenie aktywności mieszkańców gminy, w szczególności grup zawodowych i społecznych, zagrożonych wykluczeniem społecznym we wszystkich obszarach życia społecznego, w tym także na rynku pracy oraz zwiększenie potencjału rozwojowego.

Cele szczegółowe:

- 1) inicjowanie działań środowiskowych, opartych na współpracy lokalnych instytucji i społeczności lokalnych;
- 2) podejmowanie działań z zakresu edukacji społecznej i obywatelskiej;
- 3) prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym;
- 4) zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych, w szczególności u osób pozostających poza rynkiem pracy;
- 5) zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans grup marginalizowanych m.in. osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, osób starszych;
- 6) zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup społeczności;
- 7) zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego;
- 8) promowanie postaw prospołecznych;
- 9) stwarzanie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej, a w tym różnych klubów, grup wsparcia, organizacji i zrzeszeń;
- 10) rozwijanie różnorodnych form integracji społecznej;
- 11) zdobywanie kompetencji kluczowych wymaganych na rynku pracy;
- 12) wyrabianie nawyku pracy poprzez udział w pracach społecznie użytecznych;
- 13) aktywny udział w zajęciach KIS oraz innych instytucji wsparcia;
- 14) organizowanie i finansowanie uczestnictwa w ośrodkach dziennego wsparcia, świetlicach, klubach o których mowa w przepisach ustawy o pomocy społecznej i przepisach o trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 15) organizowanie i finansowanie usług wspierających animację lokalną w tym animatorów lokalnych oraz liderów klubów, grup wsparcia i klubów integracji społecznej;
- 16) organizowanie i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocy, w tym kosztów osoby prowadzącej klub lub grupę;

- 17) organizowanie i finansowanie poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej oraz udzielania informacji o prawach i uprawnieniach umożliwiających przywrócenie samodzielności życiowej;
- 18) kierowanie i finansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla rodzin w konflikcie i doświadczających przemocy;
- 19) kierowanie do programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 20) kierowanie i finansowanie programu psychoterapii w odniesieniu do osób uzależnionych do alkoholu lub narkotyków i innych środków uzależniających.

VI Odbiory programu

Program jest skierowany do mieszkańców Gminy Płużnica wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem w szczególności do:

- 1) określonych grup osób np. osoby niepełnosprawne, bezrobotne, rodziny wielodzietne, matki samotnie wychowujące dzieci, osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej, rodziny dotknięte przemocą, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo- wychowawczymi, osoby starsze;
- 2) społeczności lokalnych, mieszkających na pewnej przestrzeni np. mieszkańcy kilku domów, osiedla, wsi, sołectwa;
- 3) otoczenia osób wykluczonych społecznie.

VII Sposób i metody pracy wykorzystywane do realizacji Programu

W ramach Programu przewiduje się stosowanie:

- 1) środowiskowej pracy socjalnej – działania pracownika socjalnego, które ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających realizacji celu;
- 2) działania o charakterze środowiskowym – inicjatywy integrujące, które mogą obejmować między innymi edukację społeczną, obywatelską, spotkania, konsultacje, imprezy i spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym;
- 3) metody Centrum Integracji i Aktywności Lokalnej, którego celem jest aktywizowanie społeczności lokalnych, tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy, co daje wsparcie rozwoju społeczności lokalnych. W tych metodach działania patrzy się na daną społeczność całościowo, odpowiadając na potrzeby artykułowane przez środowisko. Realizacja działań następuje przy zaangażowaniu mieszkańców obszaru objętego PAL-em.

VIII Przewidywane rezultaty

Zakładane rezultaty PAL:

- 1) integracja społeczności lokalnej i grup społecznych;
- 2) podniesienie samooceny uczestników programu;
- 3) nabycie przez uczestników umiejętności społecznych i zawodowych;
- 4) podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych;
- 5) wzrost jakości świadczonych usług;
- 6) wzrost dostępu do informacji służących przywróceniu samodzielności życiowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia;
- 7) skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów.

IX Realizatorzy

Realizatorami zadań programu są:

- 1) Urząd Gminy Płużnica;
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Płużnica;
- 3) Szkoły, Gminna Biblioteka Publiczna.

Partnerzy:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- 2) organizacje pozarządowe oraz kościelne,
- 3) jednostki organizacyjne, edukacyjne, kulturalne i sportowe,
- 4) lokalni pracodawcy i przedsiębiorcy,
- 5) lokalne media.

X Źródła finansowania Programu

Do podstawowych źródeł finansowania działań podejmowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej należy zaliczyć:

- 1) środki unijne – EFS- Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;
- 2) środki unijne – EFS- Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2021;
- 3) środki własne gminy,

- 4) środki własne podmiotów zaangażowanych w działania w ramach poszczególnych programów aktywności lokalnej,
- 5) sponsorzy,
- 6) środki pochodzące z budżetu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego np. województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu wąbrzeskiego,
- 7) środki pochodzące z fundacji, stowarzyszeń wspierających obszar pomocy społecznej.

XI Sposoby monitorowania i ewaluacji projektu

Monitoring i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez osoby zajmujące się bezpośrednio realizacją Programu. Celem monitoringu będzie pomiar osiągniętego postępu w Programie, wskazanie ewentualnych działań korygujących. W razie wystąpienia takiej konieczności wprowadzone będą zmiany dotyczące metod i sposobów pracy, aby zakładane rezultaty zostały osiągnięte.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu, będzie składane Radzie Gminy Płużnica do końca I kwartału za rok poprzedni.

Ocena podejmowanych działań w ramach PAL będzie dokonywana na podstawie analizy ilościowej i jakościowej

Po zakończeniu realizacji zostanie dokonana ocena i podsumowanie efektywności PAL w postaci raportu końcowego.

Uzasadnienie

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Płużnica – „Nowe szanse – wracamy na rynek pracy” na lata 2021-2023 jest kontynuacją PAL realizowanego w latach 2017 – 2020.

Zgodnie art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej, rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program Aktywności Lokalnej jest również niezbędnym dokumentem do aplikowania o środki unijne w ramach projektów z EFS, które zamierza realizować Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2027.

Głównym celem Programu jest praca z grupami znajdującymi się w niekorzystnym położeniu, wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi tym zjawiskiem.

Należy ożywiać i pobudzać w społeczeństwie poczucie odpowiedzialności za siebie i innych – zwłaszcza tych najsłabszych. Pomocny w tym zakresie jest Program Aktywności Lokalnej, który zakłada działania na rzecz uaktywniania i pobudzania potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne.